

DE ZUIVERING

Eenakter in vier scènes

door

KAPLAN ROZA

TONEELUITGEVERIJ VINK B.V.
(Grimas Theatergrime verkoop)
Tel: 072 - 5 11 24 07
E-mail: info@toneeluitgeverijvink.nl
Website: www.toneeluitgeverijvink.nl

VOORWAARDEN

Alle amateurverenigingen die het stuk: **DE ZUIVERING** gaan opvoeren, dienen in alle programmaboekjes, posters, advertenties en eventuele andere publicaties de volledige naam van de oorspronkelijke auteur: **KAPLAN ROZA** te vermelden.

De naam van de auteur moet verschijnen op een aparte regel, waar geen andere naam wordt genoemd.

Direct daarop volgend de titel van het stuk.

De naam van de auteur mag niet minder groot zijn dan 50% van de lettergrootte van de titel.

U dient tevens te vermelden dat u deze opvoering mag geven met speciale toestemming van het I.B.V.A. Holland bv te Alkmaar.

Copyright: © 2001 Anco Entertainment bv - Toneeluitgeverij Vink bv

Internet: www.toneeluitgeverijvink.nl

E-mail: info@toneeluitgeverijvink.nl

Niets uit deze uitgave mag verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt worden door middel van druk, fotokopie, verfilming, video opname, internet vertoning (*youtube e.d.*) of op welke andere wijze dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van I.B.V.A. HOLLAND bv te Alkmaar, welk bureau in deze namens de Uitgever optreedt.

Het is niet toegestaan de tekst te wijzigen en/of te bewerken zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van I.B.V.A. HOLLAND bv te Alkmaar, welk bureau in deze namens de Uitgever optreedt.

Vergunning tot opvoering van dit toneelwerk moet worden aangevraagd bij het Auteursrechtenbureau **I.B.V.A. HOLLAND bv**

Postbus 363

1800 AJ Alkmaar

Telefoon 072 - 5112135

Website: www.ibva.nl

Email: info@ibva.nl

ING bank: 81356 – IBAN: NL08INGB0000081356 BIC: INGBNL2A

Geen enkele andere instantie dan het IBVA heeft de bevoegdheid genoemde rechten van u te claimen, of te innen.

Auteursrechten betekenen het honorarium (loon!) voor de auteur van wiens werk door u gebruik wordt gemaakt!

Auteursrechten moeten betaald worden voor elke voorstelling, dus ook voor try-outs, voorstellingen in/voor zorginstellingen, scholen e.d.

Vergunning tot opvoering:

1. Aankoop van minimaal **7** tekstboekjes bij de uitgever.
2. U vult het aanvraagformulier in op www.ibva.nl of u zendt de aanvraagkaart (tevens bewijs van aankoop), met uw gegevens, naar I.B.V.A. Holland. Uw aanvraag dient tenminste **drie weken voor de eerste opvoering** in bezit te zijn van I.B.V.A. Holland.
3. U krijgt daarop de nota toegestuurd. Na betaling wordt u de vereiste vergunning toegestuurd.

Vergunning tot HER-opvoering(en):

1. U vult het aanvraagformulier in op www.ibva.nl of u zendt de aanvraagkaart met uw gegevens naar I.B.V.A. Holland. Uw aanvraag dient tenminste **drie weken voor de eerste opvoering** in bezit te zijn van I.B.V.A. Holland.
2. U krijgt daarop de nota toegestuurd. Na betaling wordt u de vereiste vergunning toegestuurd.

Opvoeringen zonder vergunning zijn niet toegestaan en strafbaar op grond van de Auteurswet 1912. Zij worden gerechtelijk vervolgd, terwijl de geldende rechten met 100% worden verhoogd. Het tarief wordt met 20% verhoogd voor opvoeringen waarvoor geen toestemming werd aangevraagd binnen drie weken voorafgaand aan de voorstelling.

Het is verboden gebruik te maken van gekregen, geleende, gehuurde of van anderen dan de uitgever gekochte tekstboekjes.

Rechten BELGIË: Toneelfonds JANSSENS, afd. Auteursrechten,
Te Boelaerlei 107 - 2140 Bght ANTWERPEN Telefoon (03)3.66.44.00.
Geen enkele andere instantie heeft de bevoegdheid genoemde rechten van u te claimen, of te innen.

PERSONEN:

Commandant - Vader, 48 jaar

Linda - Moeder, 45 jaar

Lot - Dochter, 21 jaar

Kemal - Vriend van Lot, 26 jaar

Dominee - 61 jaar

Koos - Plaatsvervangend Commandant, 42 jaar

Erik - Overleden zoon van Commandant en Linda

Tijdvak:

Heden. Rotterdam is ondergedompeld in een poel van geweld. Moslims en christenen bevechten elkaar op leven en dood. Een doorsnede wat lijkt op een soort kantine. In het midden een grote formica tafel, aan de tafel zit een dikke man half in burgerkleding half in camouflagepak. Aan de muur hangt een oranje vlag met een zwarte leeuw. Voor de man op tafel liggen kaarten uitgespreid. Overal hangen kruizen aan de muur, buiten horen we het geratel van machinegeweren, soms een explosie in de verte.

Persoonlijke noot van de auteur:

Het gebruik van ingewikkelde decors is geen noodzaak in dit stuk. Sterker nog, ik ben er van overtuigd dat een kaasdoek, een paar stoelen en de juiste belichting, het stuk alleen maar sterker maken. Het hangt natuurlijk af van de regisseur en de financiën van de betreffende vereniging. Met of zonder decors, beiden is mogelijk.

SCÈNE 1

Een lange man in camouflagepak loopt stampend de kamer binnen. De commandant die gebogen achter de tafel de kaarten bestudeert schenkt geen aandacht aan hem.

Koos: Ze kunnen geen kant op. Een woord van jou en ik ga aan de slag. Een woord...

Commandant: Hoe lang nog? Voor ze hier zijn?

Koos: Dag of twee. Hooguit. Maar als we nu beginnen redden we het wel. Ze kunnen moeilijk over ze heen rijden.

Commandant: Hè?

Koos: De vluchtelingen. Over ze heen rijden, een colonne... minstens vijf kilometer richting Heinenoord tunnel op weg naar Zeeland.

Commandant: Worden ze met rust gelaten?

Koos: Nee.

Commandant: Erg?

Koos: Gebruikelijke. Er schijnen kruizen langs de Vaanweg te staan. En ik hoorde van iemand dat ze zelfs baby's eten. Ze spietsen ze en roosteren ze boven hun vuren, soms worden ze eerst verkracht of in stukken gereten.

Commandant: Hoe weet je dat?

Koos: Dat weet ik. Uit betrouwbare bron.

Commandant: Ik weet niet. Ze vasten. Het is de tijd om te vasten, je overdrijft.

Koos: Denk aan Erik! En vraag me dan nog eens of ik overdrijf.

Commandant: Denk je dat ik ooit een keer niet aan Erik denk? Hij vliegt door mijn kop als een kogel, een kogel die er ingaat en er nooit meer uit komt. De pijn is hetzelfde. De pijn...

Koos: *(schenkt whisky uit een fles)* Borrel?

Commandant: Houdt het ooit op? Is God echt een van ons? Hij. Juist hij zou het gevecht aan moeten gaan. Hij in plaats van wij, samen met Allah in een kooi. Een kooigevecht, dan vechten ze, vechten ze door tot ze allebei dood zijn. Dan pas hebben wij rust. Alleen dan.

Koos: Gevaarlijk.

Commandant: De waarheid, niets dan de waarheid.

Koos: Gebrek aan geloof kan uitgelegd worden als verraad. Ik zou me niet zo laten gaan als ik jou was, hou vast aan God, blijf bij de kudde. *(lacht)* Klink ik als een dominee?

Commandant: Ja, sommigen kunnen er maar geen genoeg van

krijgen.

Koos: Jezus! Zeg het dan man. Zeg dan hoe je over me denkt, dacht je soms dat ik het niet wist? Onze grote commandant, eens een veelbelovende architect veracht zijn plaatsvervanger. Kijkt neer op zijn plaatsvervanger, spuugt op zijn plaatsvervanger. Ik spuug op jou, weet je dat. Ik spuug op je weekheid en je verwijfde maniertjes.

Commandant: Jij komt er wel. Ja, jij gaat nog heel ver komen. Er is behoefte aan jouw soort deze dagen.

Koos: Jij denkt het uit, ik voer het uit. Maar onze handen zijn gelijk. Besmeurd met hetzelfde bloed.

Commandant: God zij ons genadig.

Koos: Oog om oog, tand om tand.

Commandant: ...Kut om kut, kont om kont in jouw geval.

Koos: Ik doe wat zij doen.

Commandant: ...En geniet met volle teugen.

Koos: Ik bestrijd vuur met vuur, liever gezegd: wij bestrijden vuur met vuur. Ik heb er nog videobeelden van.

Commandant: Hou je bek!

Koos: Onze dappere commandant, leeuw der leeuwen, oranje boven, gereformeerd van bloed en gebeente, bestijgt een moslim hoer in volle bepakking...

Commandant: *(bibberend)* Hou op!

Koos: Die tepels hadden er wat mij betreft niet af hoeven. Maar dat je die vent van haar liet kijken was helemaal toppie wat mij betreft. Je had je eigen ogen eens moeten inkijken. Ogen die draaiden als tolleren in je verhitte kop. God, en toen je die vent zijn kloten afsneed, meesterlijk gewoon. Nog nooit heb ik iemand zo verbaasd zien kijken. Nog voor hij Allah kon zeggen lagen zijn kniekers op het beton.

Commandant: Ik heb het gedaan. God, ik heb het gedaan, maar ik zag alleen Erik. Niets kan ik me herinneren van die dag, ik zag alleen Erik.

Koos: De camera zag wat anders.

Commandant: Erik...

Koos: Zalig zijn de zachtmoedigen, want zij erven de aarde.

Commandant: Waarom?

Koos: Omdat het moordenaars zijn, omdat ze christenen en geiten de keel opensnijden, omdat ze onze vrouwen verkrachten met hun giftige zaad, omdat ze slaven van ons willen maken, daarom. En om Erik.

Commandant: Een borrel... *(Koos knikt goedkeurend en geeft hem de fles en een glas. De commandant laat het glas staan en zet de*

fles aan zijn mond)

Koos: Doe maar, doe maar drinken. Heel veel drinken, het zijn allemaal ratten. En wij. Wij zijn van de rattenbestrijding. Ik zal zelf ook een glas nemen, zo, kijk, proost! Op ons zuivere Nederland. Jongens van de Wit, mannen van de gestampte pot.

Commandant: *(aangeschoten, bitter lachend)* Een ex-architect en een ex-misdadiger. Helden van het zuivere vaderland. Oranje boven! Proost.

Koos: En nu?

Commandant: *(mijmerend)* Noorwegen in de zomer. Huisje van hout, rood geverfd, alleen bomen om je heen, stel je voor, stel je dat eens voor... Of, Noorwegen in de winter. Dik pak sneeuw, dik pak sneeuw van een meter of twee. Niemand de deur uit, niemand voor de deur, niemand die je zoekt, niemand die je vindt.

Koos: Maak nog maar geen vakantieplannen. Zou ik niet doen in jouw geval.

Commandant: De rest van je leven in afzondering. Geen contact meer, nooit niet meer. De wereld de wereld laten, dood laten bloeden en wachten... Misschien waait het over. Ooit. Tevoorschijn komen als het allemaal over is, opnieuw bouwen, wederopbouw. En misschien ook niet. Misschien wel blijven zitten waar je zit. Zou nog wel het beste zijn.

Koos: Ze zullen je vinden. En als zij je niet vinden zal ik je vinden. Of Erik. Zelfmoord ligt hoog in die landen heb ik wel eens gehoord. Te veel sneeuw, te veel niks, te veel gedachten. En voor jou te veel Erik.

Commandant: Waanzin. Complete waanzin. Verzonnen door waanzinnigen.

Koos: Ze zullen een zondebok zoeken.

Commandant: God.

Koos: *(lacht schaterend)* Zou je willen. Er zullen heel veel zondebokken komen, en jij en ik zitten erbij. Reken daar maar op commandantje. Ze zullen wijzen. Ze zullen zoeken. Er zullen overlevenden komen.

Commandant: Zijn die er dan?

Koos: En als ze er geen kunnen vinden zullen ze er aan wijzen. Zo gaat dat. Straks zullen er negers langs de boompjes lopen. Negers met blauwe helmen. Negers die praten over een mandaat, over vluchtelingen die naar hun huizen terug moeten. Maar eerst gaan ze recht doen. Dat gaat eerst gebeuren. Die zwarten snappen er geen reet van natuurlijk, maar ik voorspel je dat er heel wat oorlogsmisdadigers straks voor een rechtbank staan.

Commandant: *(staat op en kijkt door een raam)* Is dit ooit een normaal land geweest? Heb ik hier ooit op kunnen groeien, toekomst gehad, een familie, een leven? Erik?

Koos: Een ding is zeker. Absoluut zeker, er gaan straks mensen hangen. Zeker is dat ik daar niet op ga wachten.

Commandant: We moeten allemaal dood. Dat zou pas opruimen! Dat zou pas echt een nieuw begin zijn. Wij. Iedereen die aantoonbaar gelovig is. Allemaal dood. Dat Gods bedorven water nooit meer over vergiftigde akkers stroomt. Dat Allah nooit meer groot is, maar een kleine mismaakte dwerg.

Koos: In dat geval zou ik niks te vrezen hebben.

Commandant: Daarom. Alleen al daarom. Als niemand zou geloven zou het zoveel makkelijker zijn. De echte misdaad zou vanzelf naar boven drijven, niet meer vertroebeld door het geloof.

Koos: Je graaft je eigen graf.

Commandant: Maakt dat nog iets uit? Als ik het niet doe doet de internationale gemeenschap het wel, of de moslims, of de christenen, of jij, of...

Koos: Of Erik.

Commandant: Of Linda.

Koos: Ze is strijdbaar.

Commandant: Ze kon nog geen vlieg dood slaan.

Koos: Een vlieg is nog geen moslim.

Commandant: We gingen naar de zee. Altijd naar de zee, eerst Haamstede op de brommer. Kun je dat voorstellen, nu. Twee tieners op een scooter naar de zee. Uren deden we erover om er te komen, en onderweg picknicken natuurlijk. Kadetjes met ham en kadetjes met kaas. Een fles wijn, liebe fraumilch, uit de kast van mijn moeder gejat. Vrijen in een duinpan, mijn handen schuifelend in die van haar. Mooie handen zei ze dan. Handen van een pianist, lenig en lang. Of van een architect, handen om te ontwerpen, mooie huizen voor mooie mensen. Ze lachte zo lief als ze dat zei.

Koos: Ze heeft meer kloten dan jij.

Commandant: Ze is ouderling geworden.

Koos: Ik kan maar beter met haar gaan praten, geloof ik. Jij kunt geen beslissingen meer nemen.

Commandant: Het stopt! Het stopt hier, vandaag, het stopt. Genoeg geweest, genoeg bloed.

Koos: Maak gebruik van de situatie man! Handelen. Aanvallen. Nu meteen.

Commandant: Ik weet niet...

Koos: ...We staan sterker, straks, veel sterker. We drijven ze terug

tot de laatste man, vrouw kind, geit, schaap.

Commandant: *(begint te lachen)* Zoals je daar staat. Weet je waar je op lijkt zo?

Koos: Neem een beslissing!

Commandant: Een steuntrekker die zijn uitkering verbrast heeft, misschien wel een moslim.

Koos: Gemeenschapsgeld. Geroofde goederen, die ik help terug te bezorgen bij... wie ze horen.

Commandant: Het is maar hoe je het bekijkt.

Koos: De huizen dan? Wat denk je van die mensen uit Zuid? Die willen terug, die mensen. Die willen terug, maar die kunnen niet terug. Niet terug omdat Mustafa in hun flat zit, omdat Hassan in hun bed ligt. Zij hebben die huizen verdiend.

Commandant: Hun de huizen, jij de inhoud. Wat doe jij toch met al dat geld, opzij zetten voor later, als je groot bent. Spaarpotje voor al die bastaard halfbloedjes? *(Koos trekt woedend een pistool en richt het op de commandant)* Schiet. Vooruit, schiet dan!

Koos: Die woorden neem je terug. Ik heb vooraan gestaan, ik heb voor je gevochten...

Commandant: Geplunderd, gestolen, geroofd, gejat, vermoord, verkracht. Ik weet echt wel wat je gedaan hebt, namens mij en het volk mijn dank daarvoor. *(Koos drukt het pistool af, schiet bewust naast het hoofd van de commandant)* Lafbek!

Koos: Jij gaat hangen straks. Jij gaat heel lang hangen.

Commandant: Wie hangt die verlangt. What ever... *(de dominee komt binnen. Gekleed in een camouflagebroek, zwarte trui, zilveren kruis om de nek)*

Dominee: God zij met u. Feestje in het hol van de leeuw? Zo vroeg al aan de borrel?

Koos: God zij met u, eerwaarde.

Commandant: *(met dubbele tong)* Stront aan het hol van de leeuw. Poeperitus extremis! *(de commandant valt met zijn hoofd op zijn armen, het lijkt of hij slaapt)*

Koos: Hij is bezopen, de hele ochtend al. Godslastering en opruiing, niet om aan te horen, maar ik denk dat we hem moeten vergeven.

Dominee: Erik?

Koos: Die last is hem veel te zwaar geworden, eerwaarde. En dan natuurlijk nog dat, nou ja, laten we daar niet meer over praten.

Dominee: Een duivelse daad ja, een duivelse daad. Maar toch. *(tegen de commandant)* Hij die zonder zonde is werpen de eerste steen.

Koos: Het is pijnlijk om te zien, eerwaarde. Een christen, een man

onder wie ik gevochten heb, een man waarvoor ik door het vuur ging. Om dat aan te zien, dat doet meer pijn dan een langzame dood aan het kruis. Veel meer pijn...

Dominee: Het ontroert me. Je woorden. Het doet me zo ongelofelijk veel goed om te horen dat de zachtmoedigheid nog geen plaats heeft gemaakt voor kilte in je hard. Voor verharding en hardvochtigheid. Je bent een goed mens, Koos. En we hebben goede mensen nodig straks. *(tegen de commandant op luide toon)*
Hallo!

Koos: Hij slaapt de slaap, helaas niet de slaap der rechtvaardigen vrees ik.

Dominee: *(negeert de woorden van Koos, en probeert met luide stem tot de commandant door te dringen)* U was niet bij de dienst gisteren. Ik heb u de laatste tijd wel vaker gemist... Uw vrouw weet ook niet precies wat er met u aan de hand is. Hallo! Hoort u mij? Verman u in godsnaam! U heeft een grote naam hoog te houden.

Koos: Hij dwaalt. De kudde lijkt hem ver, zoals hij praat, ik vraag me af...

Dominee: Nou?

Koos: Of hij bewust afdwaalt of...

Als u het hele stuk wilt lezen dan kunt u via www.toneeluitgeverijvink.nl de tekst bestellen en toevoegen aan uw zichtzending.

Voor advies of vragen helpen wij u graag.

 info@toneeluitgeverijvink.nl

 072 5112407

“Samenspelen” is ons motto